

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH

OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 8

Zakres	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
UCZEŃ:					
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<p>☐ klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>; ☐ zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; ☐ wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>fraszka, pieśń, hymn, tragedia, tren, ballada, epopeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich; ☐ wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; ☐ stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; ☐ stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim użytych środków 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; ☐ posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; ☐ wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>neologizm, symbol, alegorię, ironię</i>), próbuje określić ich funkcję, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; ☐ poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; ☐ wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich; 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; ☐ wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; • biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; ☐ objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje

		językowych, stara się je nazwać;			środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;
--	--	----------------------------------	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; □ wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; □ rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako <i>reportaż</i>; artykuł, wywiad □ zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; □ klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; □ rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż</i>, <i>artykuł</i>, <i>wywiad</i>); □ znajduje w omawianych tekstach 	<p>zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; □ odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; 	<ul style="list-style-type: none"> • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; □ interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; □ funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, □ funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż</i>); • analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną; □ samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; □ twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury; □ porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; □ samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną; • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; • wyjaśnia różnice między literaturą piękną,
--	--	--	--	--	--

		współczesnej kultury popularnej nawiązania	<ul style="list-style-type: none">• zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, artykuł, wywiad</i>),		popularnonaukową, publicystyką;
--	--	--	---	--	---------------------------------

		do tradycyjnych wątków kulturowych	☐ samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	opisuje sposób nawiązania do nich	☐ biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, artykułu, wywiadu; ☐ samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania
--	--	------------------------------------	---	-----------------------------------	--

<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; □ dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; • rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; □ odróżnia mowę niezależną od zależnej; • zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo, środowiskowe; □ stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; • rozpoznaje nazwy osobowe, używa ich; 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; □ stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; □ przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; □ rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy; • wzbogaca swoje słownictwo; □ ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; □ stosuje normę wzorcową i użytkową; □ rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; • przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; □ rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy; □ zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; • odróżnia treść i zakres wyrazu; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych; • formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; • rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; □ poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną □ wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; □ funkcjonalnie korzysta ze słowników; □ różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; □ nazywa rodzaje nazw osobowych, 	<ul style="list-style-type: none"> □ świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; □ formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy; □ świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; □ wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu; □ bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój
------------------------------------	---	---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> □ stara się używać poprawnych form nazw osobowych; □ wyjaśnia znaczenie homonimów; □ zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, □ stosuje zasady etykiety językowej, □ pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnych form nazw osobowych; □ poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, □ pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<p>używa ich poprawnych form;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi; □ wyjaśnia zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<p>i zróżnicowanie języka polskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych; □ biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; • doskonali własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; • wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach; □ zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; □ stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; □ pisze według podanego wzoru, z pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> □ wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; □ gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; □ pisze poznane formy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi; □ pisze 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; □ funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się, realizując zamierzony cel; • wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; • samodzielnie planuje pracę, notuje w

	nauczyciela, poznane formy	wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie,	poznane formy wypowiedzi, w tym:	• samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy	sposób twórczy, gromadzi
--	----------------------------	--	----------------------------------	--	--------------------------

	<p>wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity; <p>☐ formułuje prostą tezę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; ☐ przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; ☐ stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; ☐ podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); • formułuje pytania dotyczące warstwy 	<p>, CV, list motywacyjny, przemówienie, starając się zachować wyznaczniki gatunku; ☐ stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; ☐ wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; ☐ przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; ☐ podaje przykłady ilustrujące argumenty; ☐ formułuje proste wnioski; <p>☐ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; ☐ podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza,)</p>	<p>rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; ☐ stosuje akapity jako spójne całości myślowe; ☐ formułuje tezę i hipotezę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; • formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; ☐ dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza,); ☐ formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; 	<p>potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; ☐ samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; ☐ samodzielnie formułuje tezę i hipotezę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; • podsumowuje rozważania; • ☐ zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); 	<p>potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, rym stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe; <p>☐ formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy; ☐ podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; ☐ samodzielnie formułuje wnioski; • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego;
--	--	--	--	--	---

	przedstawieniowej utworu;				
--	---------------------------	--	--	--	--

	<p>□ głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy</p>	<p>□ formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, □ głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej</p>	<p>□ głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głośno utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze; • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych
--	--	---	---	--	---

<p>SAMOKSZTAŁCENIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; • rozwija nawyk systematycznego uczenia się; • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; ☐ uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • uczy się systematycznie; ☐ uczestniczy w projektach edukacyjnych; ☐ podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; ☐ uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; ☐ stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; ☐ aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<p>☐ pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; ☐ rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; ☐ bierze udział w konkursach, pracach kół przedmiotowych itp.; ☐ aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł; • ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; • z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; ☐ aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach
					<p>☐ aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu</p>

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	☐ czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	☐ czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść	☐ czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	☐ czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	☐ chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych
--	--	--	---	--	--

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.